

B.K. Balučio tekstas apie 1940 metų okupaciją

Mano pone,

1. Vykdydamas skaudžią savo pareigą pranešu, kad mano šalis tapo neišprovokuotos agresijos auka. Sovietų vyriausybė pažeidė daugelį sutarčių, kuriomis buvo iškilmingai pasižadėjusi nenaudoti nei tiesioginės, nei netiesioginės agresijos prieš Lietuvą.
2. 1939 m. spalio 10 d. Sovietų Sąjunga ir Lietuva sudarė sutartį, kuria nustatė ribotą Rusijos kariuomenės karių skaičių Lietuvoje, tariamai dviejų valstybių abipusei apsaugai. Šios sutarties turinys skambėjo taip:
3. „Šios sutarties vykdymas jokių būdu neįtakos abiejų pusių suverenių teisių, ypač valstybės valdymo, ekonominių ir socialinių sistemų, karinių reikalų. Svarbiausia – nesikišimas į vidaus reikalus. (VII straipsnis).“
4. 1940 06 14 sufabrikuotų kaltinimų pretekstu Sovietų vyriausybė vidurnaktį netikėtai pateikė mano vyriausybei ultimatumą, kurio sąlygos turėjo būti įvykdytos per 9 val. Ultimatumu reikalauta, kad neribotos Sovietų karinės pajėgos būtų įvestos į Lietuvą ir suformuota nauja, SSRS priimtina vyriausybė, o visą šalį griežtai kontroliuotų karinės Sovietų pajėgos.
5. Liepos 14-ąją ir 15-ąją buvo surengti naujojo parlamento rinkimai , teigiama, kad liepos 21-ąją parlamentas vienbalsiai nusprendė atsisakyti Lietuvos nepriklausomybės ir prašyti Lietuvos inkorporavimo į SSRS.
6. Kiekvienam nešališkam ir objektyviam stebėtojui turėtų būti aišku, kad nei okupacinės kariuomenės kariams spaudžiant vykdyti „rinkimai“, nei tokiomis sąlygomis sudarytas, taip vadinamas, parlamentas negali jokių būdu atspindėti laisvų rinkimų ar menkiausios galimybės išreikšti tikrąją žmonių valią.
7. Tokiomis aplinkybėmis mano, atstovaujančio Lietuvos žmonėms ir šiai šaliai, pareiga pareikšti rimtą protestą prieš šį amoralų, prieš mano šalį nukreiptą agresijos aktą. Tuo pat metu aš noriu pranešti, kad negaliu pripažinti prievarta suformuotos vyriausybės sprendimų galiojančiais.
8. Perduodamas šiuos pastebėjimus Jūsų Kilnybės Vyriausybei, aš išreiškiu viltį, kad Jūsų Kilnybės vyriausybė kovos “kol bus užtikrinta mūsų ir kitų laisvė ” (naudojant vakar pasakytus Jūsų, Lorde, įkvepiančius žodžius) ir atsisakys pripažinti aktus, atėmusius Lietuvos laisvę.

Turiu garbės, mano Pone, prašyti priimti aukščiausią mano pagarbą, Jūsų nuolankus tarnas

B.K. Balutis